

باسمه تعالی

خلاصه اطلاعات اقتصادی ترکمنستان (بهمن ۱۴۰۴)

اطلاعات پایه

ترکمنستان در یک نگاه	
نام کشور: ترکمنستان	نوع حکومت: نظام ریاستی (تحت نظر رهبر خلق و رئیس جمهور).
رئیس جمهور: سردار بردی محمداف	تقسیمات اداری: دارای ۵ استان به نام‌های آخال، بالکان، داش آغوز، لباب و مرو؛ شامل ۴۶ بخش.
رهبر ملی: قربانقلی بردی محمداف، رئیس مصلحت خلق ترکمنستان	ترکیب جمعیتی: ۸۵ درصد ترکمن، ۵ درصد ازبک، ۵ درصد روس، ۵ درصد دیگران شامل قزاق، آذری، ارمنی و تاتار
پایتخت: عشق آباد	ادیان و مذاهب: ۹۱ درصد مسلمان (بیش از ۹۰ درصد سنی حنفی و شیعیان کمتر از یک درصد) - مسیحی ۵ درصد - دیگر ادیان ۴ درصد
جمعیت: ۶ میلیون نفر	صنایع اصلی: گاز طبیعی - نفت - پتروشیمی - نساجی و فرآورده‌های غذایی
مساحت: ۴۸۸۱۰۰ کیلومتر مربع	اقلام عمده صادرات: گاز (۷۳ درصد)، محصولات پتروشیمی (۱۰ درصد) کود شیمیایی (۴ و ۶ دهم درصد)، نفت خام (۳ درصد)، برق (یک و سه دهم درصد)، الیاف پنبه و منسوجات و سایر موارد (۸ درصد)
حجم تجارت خارجی ۲۰۲۴: ۱۳.۷ میلیارد دلار	اقلام عمده واردات: ماشین آلات و تجهیزات (۲۱ درصد)، وسایل نقلیه (۵ درصد)، گندم (۴ درصد)، ابزار کامپیوتری (۴ درصد)، سازه‌های آهنی (۳ درصد)، مواد شیمیایی، مصالح ساختمانی و دارو
میزان صادرات ۲۰۲۴: ۷.۸ میلیارد دلار	مهمترین شرکای تجارت خارجی ترکمنستان
میزان واردات ۲۰۲۴: ۵.۲ میلیارد دلار	وارداتی: چین (۷۰ درصد)، ترکیه (۷ درصد)، ازبکستان (۵ درصد)
تراز تجاری ۲۰۲۴: ۱.۹+ میلیارد دلار	صادراتی: امارات (۲۶ درصد)، ترکیه (۲۳ درصد)، چین (۱۵ درصد)
• GDP و رشد اقتصادی: GDP سال ۲۰۲۳ بالغ ۵۹.۹ میلیارد دلار نرخ	• تجارت دو جانبه ایران و ترکمنستان: بر اساس آمارگمرکات حجم تجارت کالا با ترکمنستان در سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۱۵۵ میلیون دلار (سهم صادرات ایران ۱۳۷ میلیون دلار) بود. در سال ۱۴۰۰ حدود ۳۶۸ میلیون دلار (صادرات ایران ۳۳۵ م دلار) و در سال ۱۴۰۱ به حدود ۴۹۱ میلیون دلار (سهم صادرات ایران ۴۱۴ م دلار) بود. این تبدلات در سال ۱۴۰۲ به ۴۸۳ م دلار و در سال ۱۴۰۳ به بیش از ۵۹۲ میلیون دلار (سهم صادرات ایران ۵۷۲.۵ م دلار) بوده است.

<p>• مهمترین موانع و مشکلات در زمینه توسعه همکاری‌های دو جانبه: عدم وجود روابط بانکی بین دو کشور ناشی از تحریم، بدهی‌ها و سوابق گذشته به‌ویژه در بخش گاز، مطالبات مالی شرکت‌های ایرانی در ترکمنستان، موانع و مشکلات حمل و نقلی، سخت‌گیری طرف ترکمن در صدور روادید.</p>	<p>رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۴ برابر با ۶.۵ درصد</p>
	<p>واحد پول: هر دلار آمریکا به نرخ رسمی ۳/۵ منات و غیررسمی ۱۹/۵ منات</p>

گذرهای مرزی ایران و ترکمنستان

مرزهای کشورمان با ترکمنستان به طول ۱۲۰۰ کیلومتر از امن‌ترین مرزها با کشورهای همسایه است. در مرز مشترک ایران و ترکمنستان چهار گذر مرزی در سرخس، اینچه‌برون، لطف‌آباد و باجگیران ایجاد شده است. مقامات محلی ایرانی در استان‌های خراسان رضوی، خراسان شمالی و گلستان و همچنین نمایندگان مجلس شورای اسلامی حوزه‌های انتخابیه مختلف این استان‌ها همواره خواهان ایجاد مرز و بازارچه مرزی جدید هستند. این در حالی است که موضع طرف ترکمنستانی در این خصوص مثبت نیست و مقامات این کشور اعتقاد دارند وجود چهار نقطه مرزی و یک بازارچه مرزی (در باجگیران) برای تبادلات مرزی کفایت می‌کند. ترکمنستان برای ایجاد منطقه آزاد اقتصادی یا تجاری مشترک با کشورمان اعلام آمادگی نموده است. دو کشور در هفدهمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی در سال ۱۴۰۴ در این خصوص توافقاتی نموده‌اند.

اقتصاد ترکمنستان

انرژی: ترکمنستان با داشتن حدود ۱۳.۶ تریلیون متر مکعب منابع گازی اثبات شده، چهارمین دارنده ذخایر گاز طبیعی بعد از روسیه، ایران و قطر است و حدود ۷٪ منابع گازی جهان را در اختیار دارد. صنعت گاز حدود ۳۵٪ از تولید ناخالص داخلی کشور را به خود اختصاص داده است.

ترانزیت: ترکمنستان به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی در آسیای مرکزی، در زمینه توسعه خطوط ارتباط حمل‌ونقل و ترانزیت (جاده‌ای، راه‌آهن و دریایی) نیز تلاش مضاعفی به عمل آورده تا به قطب ترانزیت و حمل‌ونقل کالا در منطقه تبدیل گردد.

کشاورزی: با وجود اینکه حدود سه‌چهارم ترکمنستان را صحرای قراقوم تشکیل می‌دهد اما به مدد رودخانه‌های آمودریا، مرغاب، هریرود و اترک، این کشور از زمان اتحاد جماهیر شوروی، یکی از قطب‌های تولید پنبه در آسیای مرکزی است. حدود ۴۸٪ از نیروی کار ترکمن‌ها در بخش کشاورزی است.

توسعه تجارت آنلاین و پرداخت‌های دیجیتال از جمله اولویت‌های توسعه اقتصاد دیجیتال دولت برای سال‌های ۲۰۲۶ تا ۲۰۲۸ است.

خلاصه اطلاعات مبادلات تجاری کشورمان با ترکمنستان :

- مجموع مبادلات تجارت کالایی دو کشور در سال ۱۴۰۳ بالغ بر ۵۹۲ میلیون دلار می‌باشد.
 - صادرات کشورمان: ۵۷۲/۵ میلیون دلار*
 - واردات کشورمان: ۱۹/۵ میلیون دلار (+ حدود ۸۱ میلیون دلار واردات برق که در جمع محاسبه نشده)
 - کالای نخست صادراتی کشورمان به ترکمنستان : مواد غذایی، مواد معدنی، تجهیزات سنگین برق، مصالح ساختمانی
 - کالاهای نخست صادراتی ترکمنستان : برق، الیاف، پارچه، مواد غذایی (به‌ویژه حبوبات)

- بر اساس گزارش سازمان توسعه تجارت به نقل از گمرکات کشور؛ آمار هشت ماهه ۱۴۰۴ صادرات کالا به ترکمنستان بالغ بر ۴۴۴ م دلار (از لحاظ وزنی ۱/۰۷۲ تن) بوده است. بر این اساس ترکمنستان در لیست ده کشور صادراتی قرار داشته است..

کمیسیون های مشترک

دو کشور دارای دو کمیسیون مشترک جداگانه (الف) کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی و (ب) کمیسیون کنسولی، مرزی و گمرکی می‌باشند. تاکنون ۱۸ دور اجلاس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی در دو کشور برگزار شده که آخرین آن در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴ در تهران تشکیل گردید. علاوه بر آن، با توجه به مرزهای طولانی و موضوعات متعدد کنسولی، تاکنون ۱۷ نشست کمیسیون مشترک همکاری‌های کنسولی و مرزی به ریاست معاونین وزارت امور خارجه دو کشور برگزار گردیده است که آخرین آن در اسفند ۱۴۰۳ در تهران انجام گرفت. و قرار است اجلاس بعدی در اسفند سالجاری (۱۴۰۴) در تهران برگزار شود.

میز ترکمنستان – بهمن ۱۴۰۴